

Υπουργείο Οικονομικών Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015-2018

**Χρήστος Σταϊκούρας
Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών**

Αθήνα, 30 Απριλίου 2014

Το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2015-2018

- Στοχεύει στην απεικόνιση της δημοσιονομικής στρατηγικής της Κυβέρνησης, σε τετραετή ορίζοντα
- Παρουσιάζει τα δημοσιονομικά όρια και περιγράφει τις βασικές πολιτικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες
- Ενσωματώνει:
 - Τις θετικές δημοσιονομικές επιδόσεις με την επίτευξη σημαντικού πρωτογενούς πλεονάσματος το 2013
 - Τις μεταβολές – προς το καλύτερο – των μακροοικονομικών μεγεθών
 - Τις ποσοτικές εκτιμήσεις διαρθρωτικών παρεμβάσεων, που αποφασίστηκαν κατά την πρόσφατη επικαιροποίηση του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής
- Σηματοδοτεί την πορεία προς την οικονομική ανάκαμψη και ανάπτυξη και τη διατήρηση σημαντικών, βιώσιμων πρωτογενών πλεονασμάτων

Οι στόχοι του ΜΠΔΣ 2013-2016 επιτεύχθηκαν

- Η χώρα διασφάλισε τη θέση της στην Ευρωζώνη και ανέκτησε σημαντικό κεφάλαιο διεθνούς αξιοπιστίας
- Το Πρόγραμμα επανήλθε και διατηρείται «εντός τροχιάς»
- Οι δημοσιονομικοί στόχοι υπερκαλύφθηκαν τόσο το 2012 όσο και το 2013
- Οι πρώτες, στοχευμένες, μικρές αλλά σημαντικές μειώσεις φορολογικών επιβαρύνσεων δρομολογήθηκαν
- Η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας ενισχύθηκε
- Διαρθρωτικές αλλαγές υλοποιούνται
- Οι αρχικές εκτιμήσεις για την οικονομική δραστηριότητα, για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια, αναθεωρήθηκαν επί τα βελτίω
- Η αυξητική δυναμική της ανεργίας ανακόπηκε

Βασικές προτεραιότητες οικονομικής πολιτικής

- Η περαιτέρω επικέντρωση σε αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις
- Η ενίσχυση της ρευστότητας και η αποκατάσταση διαύλων χρηματοδότησης της οικονομίας
- Η προσπάθεια για τη σταδιακή μείωση της φορολόγησης νοικοκυριών και επιχειρήσεων
- Η προώθηση σύγχρονων προγραμμάτων και ενεργητικών πολιτικών ενίσχυσης της απασχόλησης
- Η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών δαπανών
- Η βελτίωση της «ποιότητας» των δημόσιων οικονομικών, με την αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων πόρων
- Η εδραίωση ενός δίκαιου, αποτελεσματικού και σύγχρονου κράτους, με την εκπλήρωση κρίσιμων ποιοτικών μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση
- Η καταπολέμηση των φαινομένων διαφθοράς και απάτης
- Η περαιτέρω ενίσχυση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας του δημοσίου χρέους
- Η συνέχιση της επίτευξης βιώσιμων και διευρυνόμενων πλεονασμάτων

Μακροοικονομικές και δημοσιονομικές εξελίξεις

- Η ύφεση επιβραδύνθηκε αισθητά το 2013, φτάνοντας το -3,9%, διαψεύδοντας επί τα βελτίω την αρχική πρόβλεψη (-4,2%)
- Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών εκμηδενίστηκε, και το 2013 καταγράφηκε πλεόνασμα ύψους 0,7% του ΑΕΠ
- Οι δημοσιονομικοί στόχοι υπερκαλύφθηκαν:
 - Καταγράφηκε πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 1,5 δισ. ευρώ ή 0,8% του ΑΕΠ το 2013* για πρώτη φορά την τελευταία δεκαετία (ο στόχος ήταν για ισοσκελισμένο πρωτογενές αποτέλεσμα)

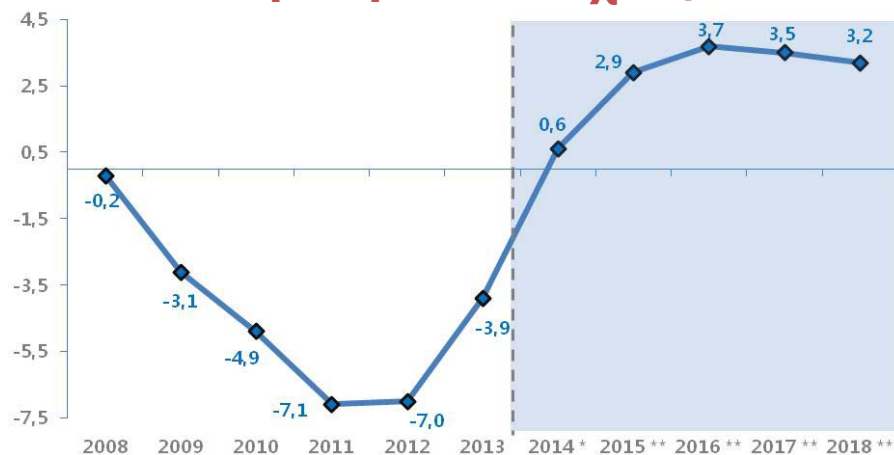
*: Σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής

Εφαρμογή του Προγράμματος

- Οι συνθήκες στο χρηματοπιστωτικό τομέα βελτιώνονται σταθερά
→ Συστημικές τράπεζες επανέκτησαν επιτυχώς πρόσβαση στις διεθνείς αγορές για τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου τους
- Το φορολογικό σύστημα και η φορολογική διοίκηση έχουν αναμορφωθεί
- Έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος στη δημοσιονομική διαχείριση
- Έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες για την ενδυνάμωση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων
- Ο εξορθολογισμός και ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης προχωρά περαιτέρω
- Έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος στην αναμόρφωση του συνταξιοδοτικού συστήματος
- Υλοποιείται μια συγκροτημένη στρατηγική διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στους τομείς της υγείας και της ενέργειας, στο δικαστικό σύστημα και στις αγορές εργασίας, αγαθών και υπηρεσιών

Η ύφεση τερματίζεται

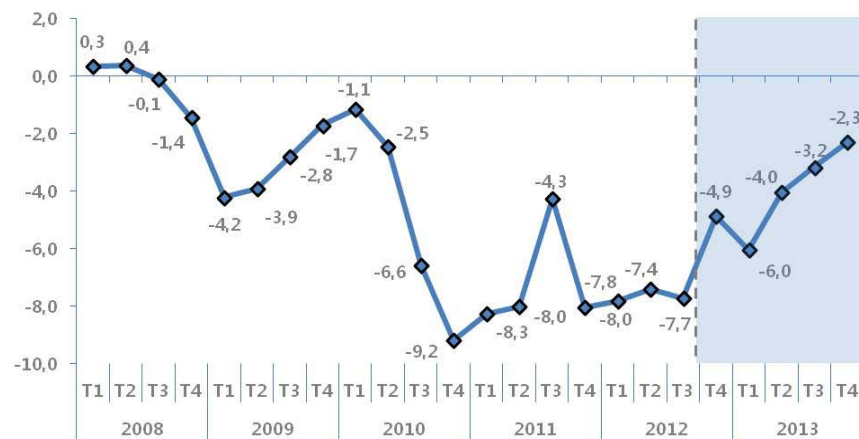
Ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ
(ετήσια βάση, τιμές 2005, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Υπουργείο Οικονομικών

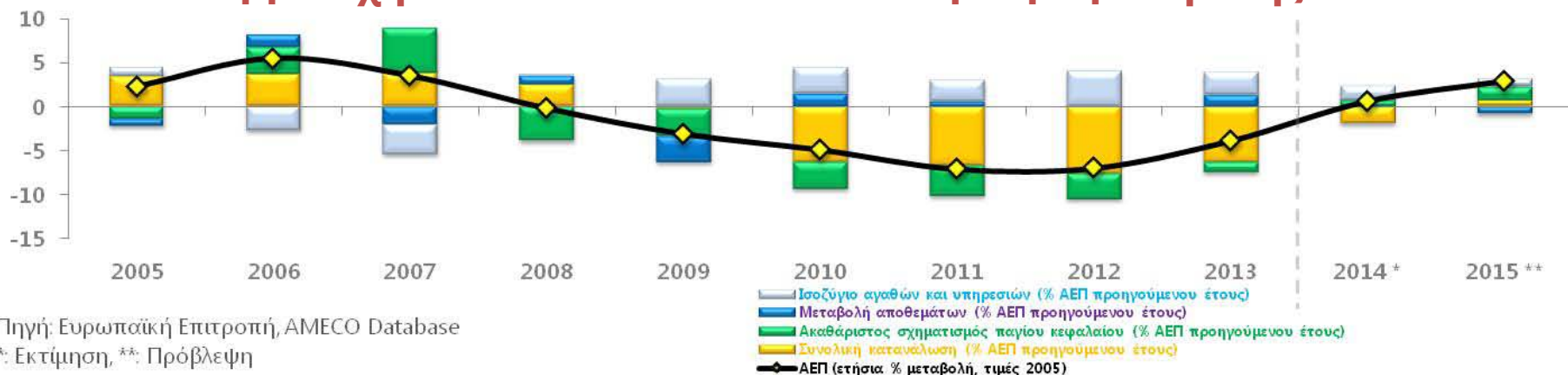
*: Εκτίμηση, **: Πρόβλεψη

Ποσοστιαία μεταβολή τριμηνιαίου ΑΕΠ
(ετήσια βάση, τιμές 2005, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Υπουργείο Οικονομικών

Συμμετοχή συνιστωσών του ΑΕΠ στο ρυθμό μεταβολής του

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, AMECO Database

*: Εκτίμηση, **: Πρόβλεψη

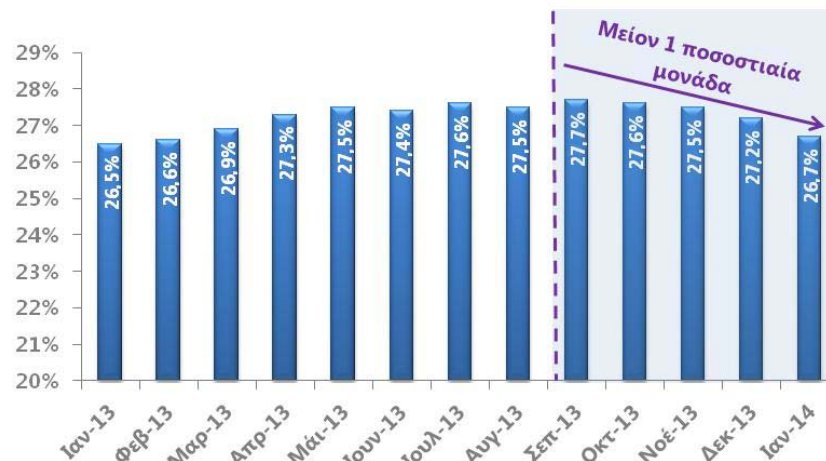
Η δυναμική της ανεργίας ανακόπτεται

Ετήσιο ποσοστό ανεργίας (%)

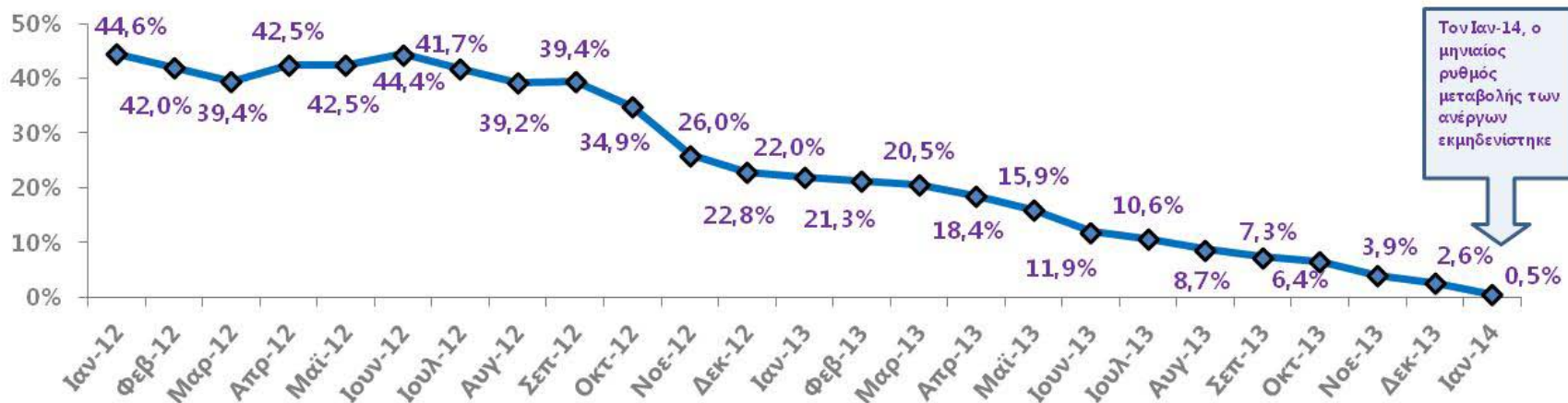
Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, ΕΛΣΤΑΤ
*: Εκτίμηση, **: Πρόβλεψη

Μηνιαίο ποσοστό ανεργίας (%)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Μηνιαίος ρυθμός μεταβολής ανέργων (ετήσια βάση, % μεταβολή)

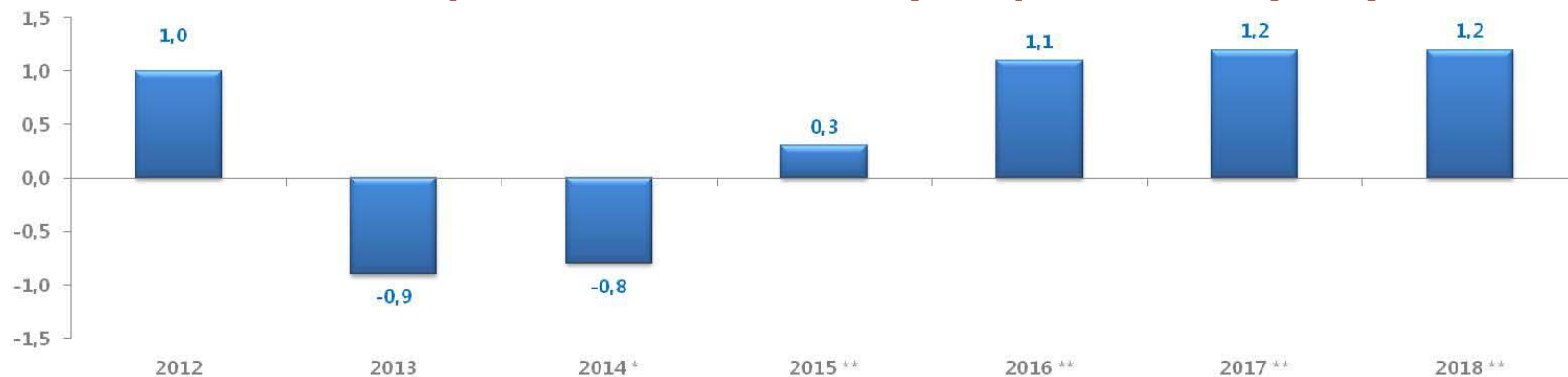
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Οι τιμές προσαρμόζονται

**Εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή
(Ελλάδα και Ευρωζώνη, μηνιαία στοιχεία, ετήσια % μεταβολή, 2009-2014)**

Εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή (ετήσια % μεταβολή, 2012-2018)

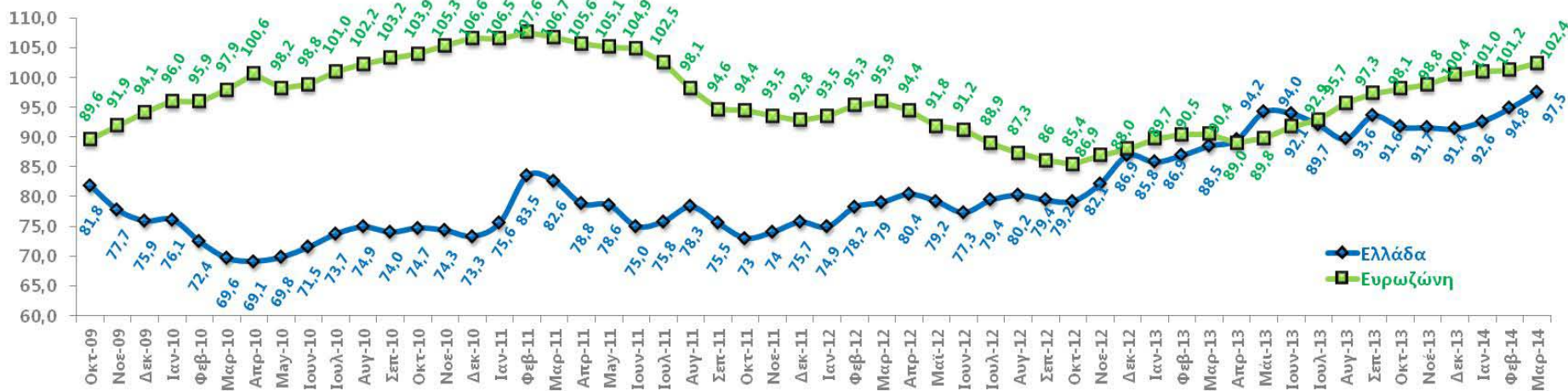

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

*: Εκτίμηση, **: Πρόβλεψη

Το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται

Δείκτης οικονομικού κλίματος (Ελλάδα και Ευρωζώνη)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

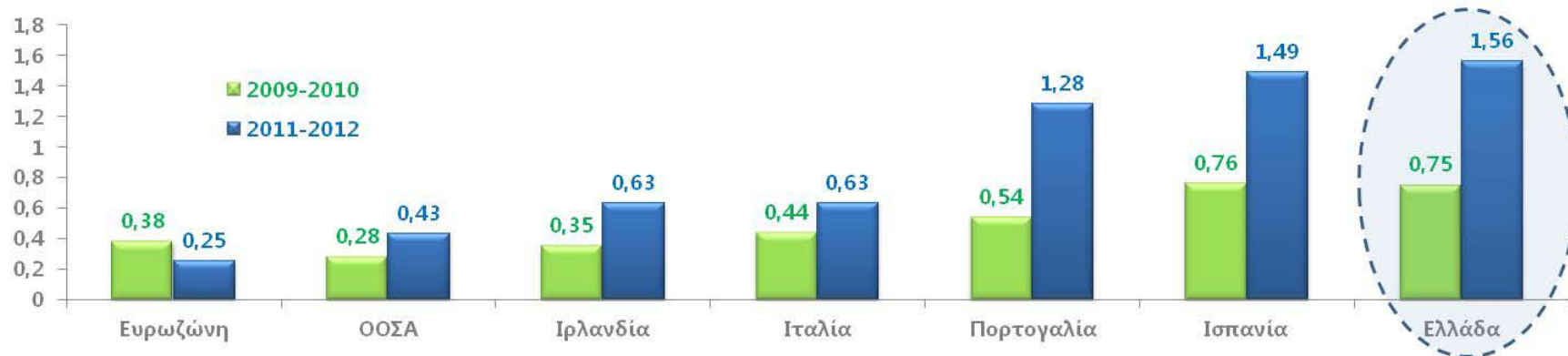
Δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση (PMI in manufacturing)

Πηγή: Bloomberg, Markit

Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις υλοποιούνται

**Ανταπόκριση στις συστάσεις του ΟΟΣΑ για μεταρρυθμίσεις
(προσαρμογή στο βαθμό δυσκολίας υλοποίησης, 2009-2010 και 2011-2012)**

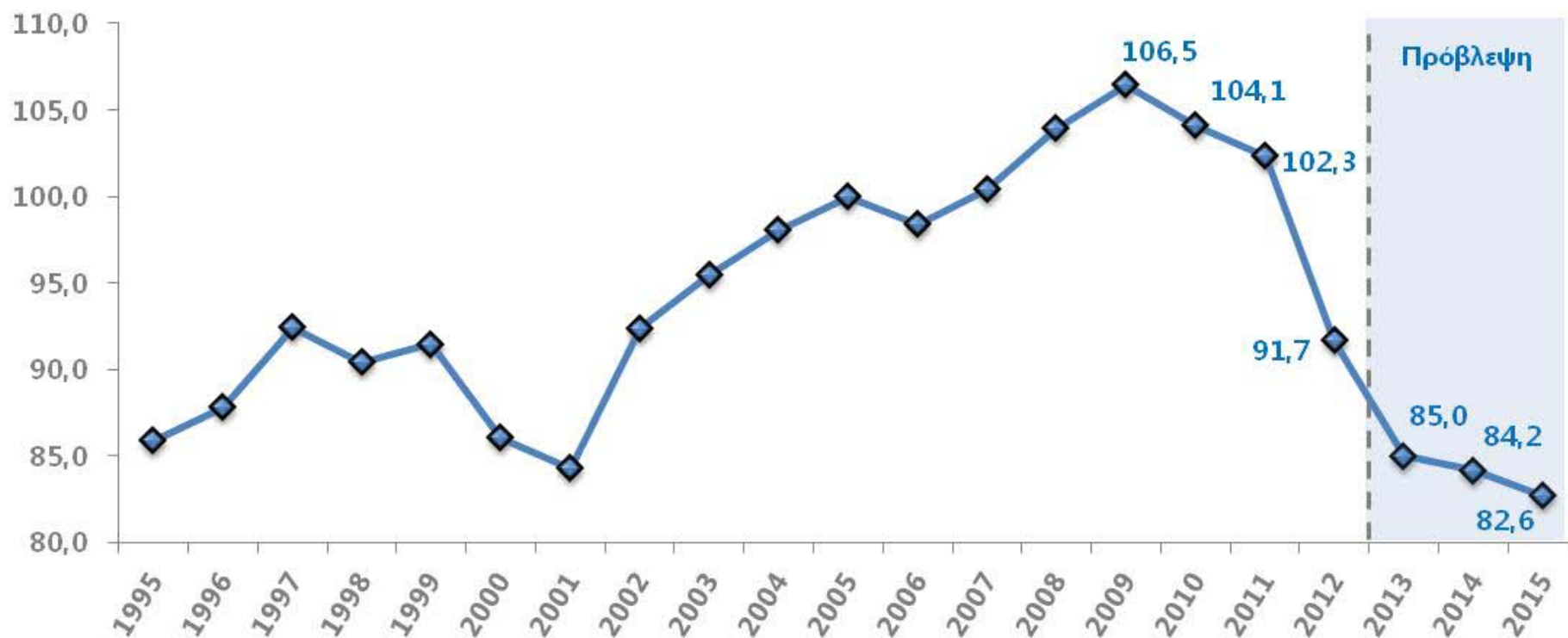
Πηγή: ΟΟΣΑ, Economic Policy Reforms 2013, Going for Growth

**1^η θέση στο Euro Plus Monitor 2013 του Συμβουλίου της Λισαβόνας
σχετικά με την πρόοδο στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων**

Θέση		Χώρα	Συνολική βαθμολογία	Εξωτερική προσαρμογή	Δημοσιονομική προσαρμογή	Προσαρμογή κόστους εργασίας	Μεταρρυθμιστική προσήλωση
2013	2012						
1	1	Ελλάδα	8,6	6,8	9,6	8,3	10,0
2	2	Ιρλανδία	7,7	8,7	5,6	8,4	8,2
3	5	Ισπανία	6,9	7,6	6,5	5,7	7,7
4	4	Πορτογαλία	6,7	7,1	6,7	5,3	7,7
5	6	Σλοβακία	6,3	7,7	7,2	4,9	5,5
6	3	Εσθονία	6,2	7,2	2,2	6,6	8,8
6	10	Κύπρος	6,1	7,1	4,1	7,2	μ.δ.
8	7	Πολωνία	5,0	5,4	6,2	2,2	6,1
9	8	Ιταλία	4,6	4,4	6,5	2,5	5,2
10	12	Ην. Βασίλειο	4,6	3,9	5,0	3,7	5,8
11	11	Σλοβενία	4,3	6,5	5,2	3,3	2,2
		Ευρωζώνη-17	4,2	4,3	5,0	2,5	5,0

Η χαμένη ανταγωνιστικότητα ανακτάται

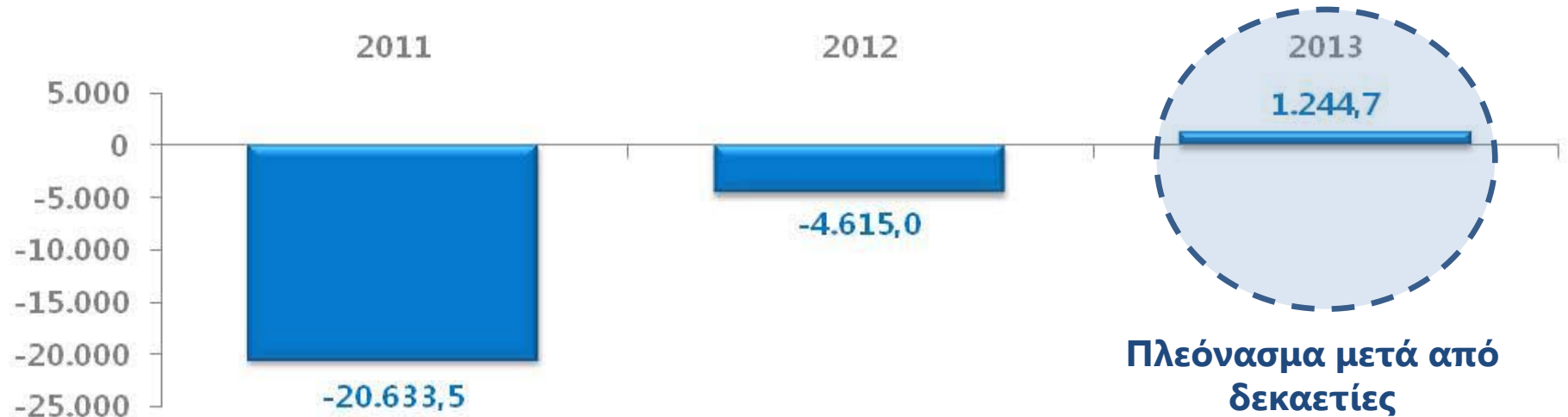
**Πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία
(βασισμένη στο μοναδιαίο κόστος εργασίας για το σύνολο της οικονομίας,
2005=100, σε σχέση με 24 ανταγωνίστριες βιομηχανοποιημένες χώρες)**

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, AMECO Database

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφάνισε πλεόνασμα

Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, ετήσια στοιχεία, 2011–2013 (εκατ. ευρώ)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Αποκρατικοποιήσεις υλοποιούνται

Ταμειακά έσοδα από αποκρατικοποιήσεις (εκατ. ευρώ)

	2011 Πραγμ.	2012 Πραγμ.	2013 Πραγμ.	2014 Εκτίμηση	2015 Πρόβλεψη	2016 Πρόβλεψη	2017 Πρόβλεψη	2018 Πρόβλεψη
Ανά έτος	1.558	22	1.042	1.513	2.238	3.252	2.837	2.988
Σωρευτικά	1.558	1.580	2.622	4.135	6.373	9.625	12.462	15.450

- **Τα έσοδα του 2013 προήλθαν από:**

- Την αποκρατικοποίηση του ΟΠΑΠ
- Την παραχώρηση του δικαιώματος λειτουργίας και διαχείρισης κρατικών λαχείων
- Το υπόλοιπο τιμήματος από την πώληση στον ΟΠΑΠ του δικαιώματος άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας 35.000 VLTs
- Τη μακροχρόνια μίσθωση του Διεθνούς Ραδιοτηλεοπτικού Κέντρου IBC
- Την πώληση ακινήτων στο εξωτερικό
- Την πώληση μετοχών και δικαιωμάτων μέσω του Χρηματιστηρίου

- **Τα εκτιμώμενα έσοδα του 2014 προέρχονται από:**

- Τους διαγωνισμούς που θα ολοκληρωθούν εντός του έτους (πώληση και επαναμίσθωση 28 κτιρίων, ΔΕΣΦΑ, Αστέρας Βουλιαγμένης, ΕΥΑΘ, Περιφερειακά Αεροδρόμια, Μαρίνες Πύλου, Χίου, Αλίμου, ΤΡΑΙΝΟΣΕ, ΕΕΣΣΤΥ, ΟΔΙΕ)
- πώληση ακινήτων και μετοχών

- **Τα έσοδα του 2015 προέρχονται από:**

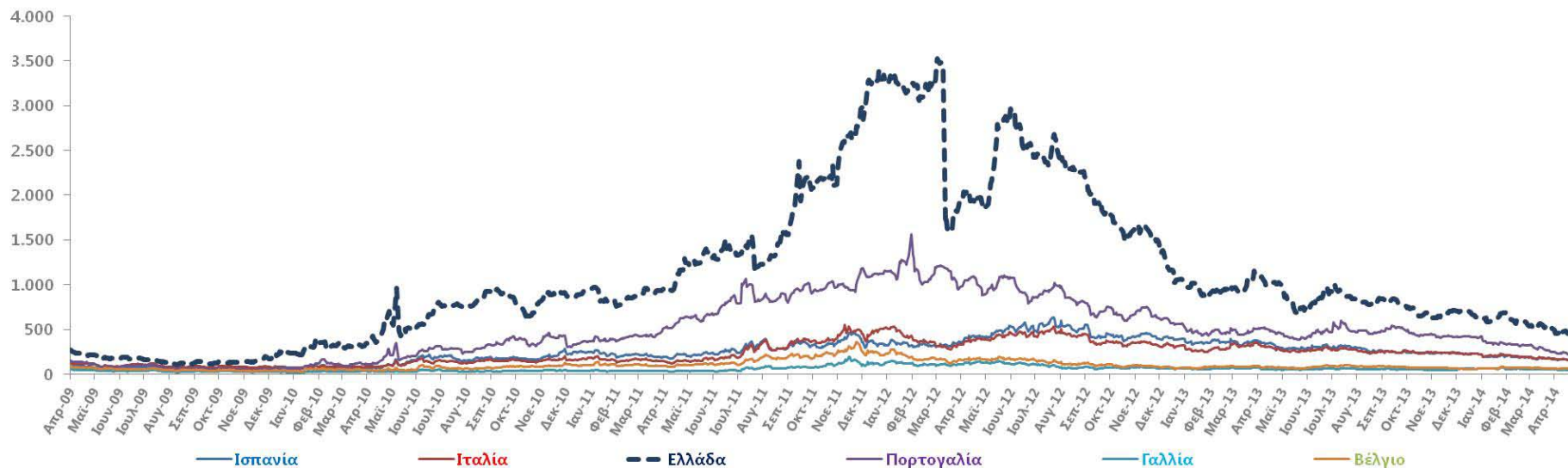
- Τους διαγωνισμούς που έχουν κλείσει σε προηγούμενα έτη και λαμβάνονται οι ετήσιες δόσεις του τιμήματος (λαχεία, ΟΠΑΠ, Αεροδρόμια, Μαρίνες)
- Τους διαγωνισμούς που θα ολοκληρωθούν εντός του έτους (Ελληνικό, Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών, Εγνατία, ΕΥΔΑΠ, ΟΛΠ, ΟΛΘ, ΕΛΤΑ, Ψηφιακό Μέρισμα, Νότια Καβάλα)
- Πώληση ακινήτων και μετοχών

- **Από το 2016 και μετά τα έσοδα προέρχονται, κυρίως, από:**

- Ακίνητα
- Το διαγωνισμό πώλησης μετοχών της ΔΕΗ

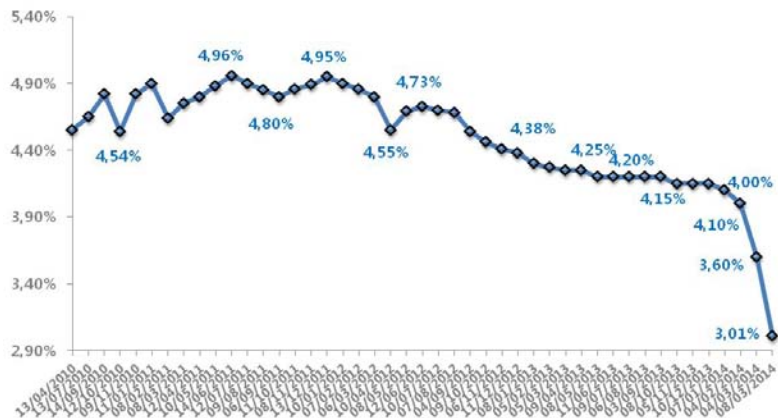
Το κόστος δανεισμού μειώνεται

Επιτοκιακή διαφορά (spread) ΟΕΔ 10ετούς διάρκειας, 2009-2014

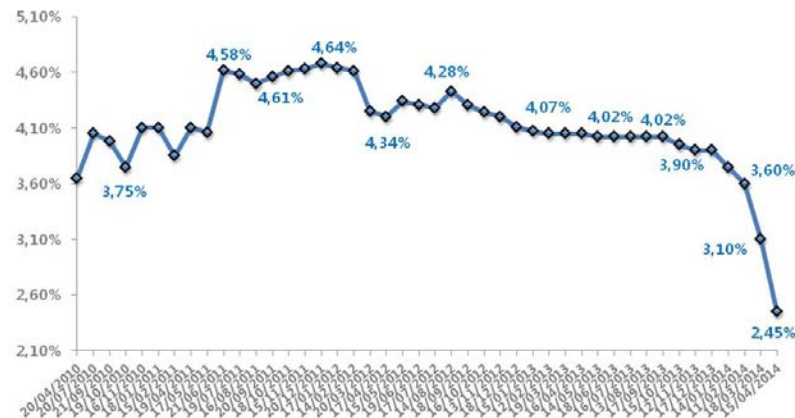
Πηγή: Bloomberg

Επιτόκιο ΕΓΕΔ 26 εβδομάδων

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

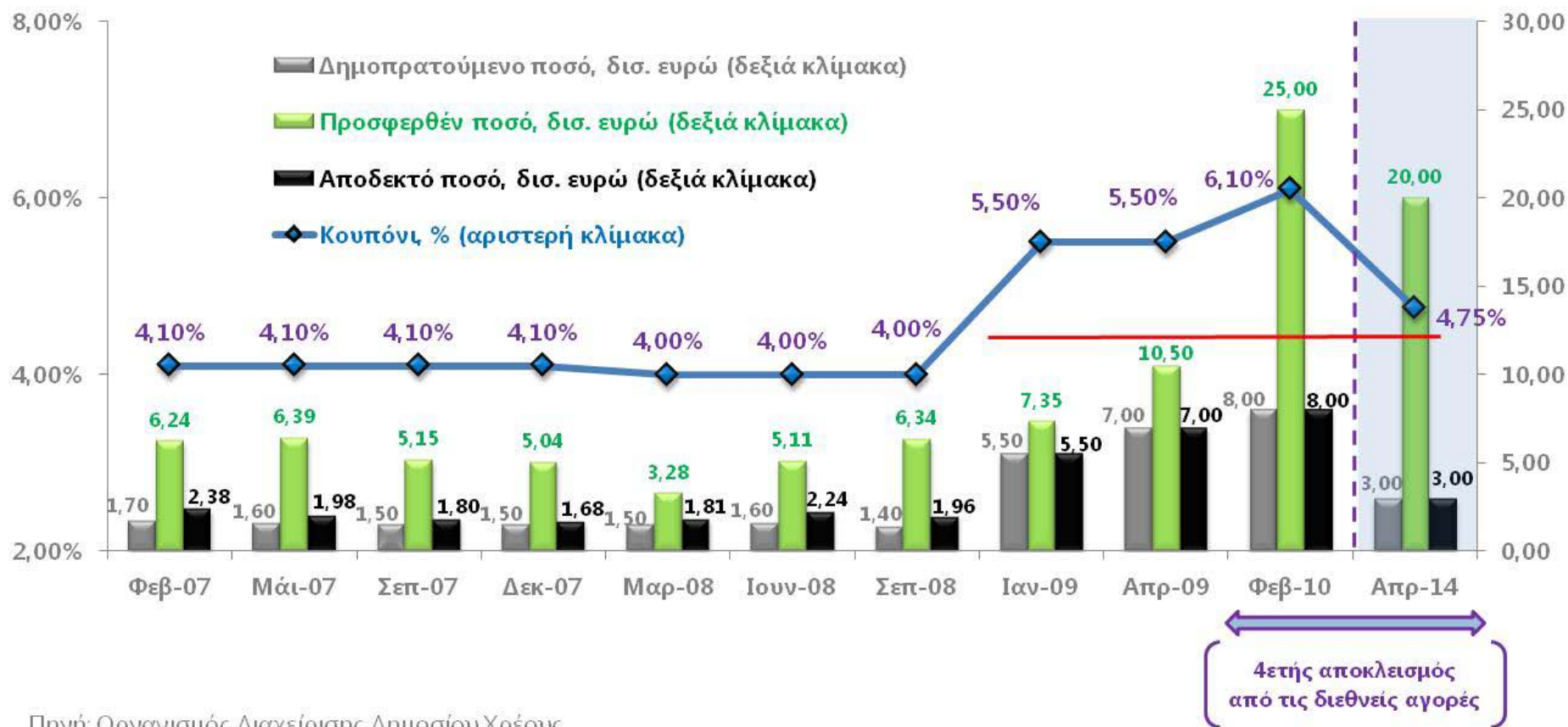
Επιτόκιο ΕΓΕΔ 13 εβδομάδων

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Η έξοδος στις αγορές ήταν επιτυχής μετά από 4 χρόνια

Χαρακτηριστικά έκδοσης ΟΕΔ 5ετούς διάρκειας, 2007-2014

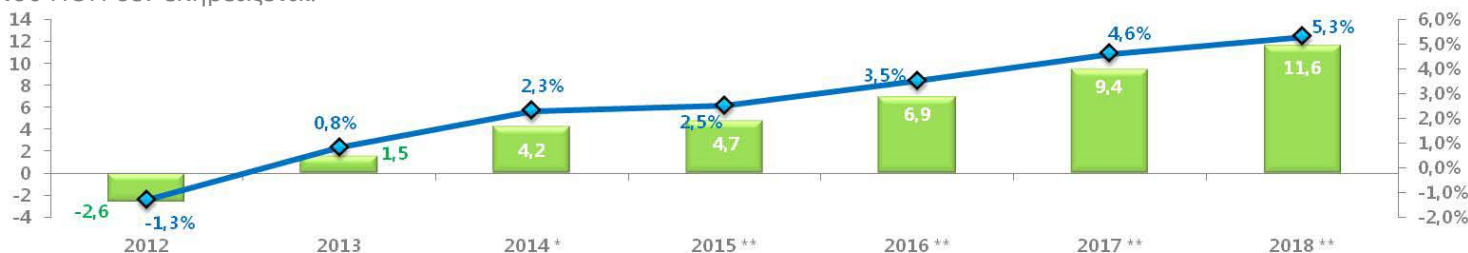
Πηγή: Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους

Οι δημοσιονομικοί στόχοι επιτυγχάνονται

Ισοζύγιο και πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης 2012-2018

	2012	2013	2014 *	2015 **	2016 **	2017 **	2018**
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΕΣΛ-95, πλην επίπτωσης στήριξης τραπεζών, δισ. ευρώ)	-11,2	-3,4	-1,6	-2,3	-0,7	0,3	1,8
% ΑΕΠ	-5,8%	-1,9%	-0,9%	-1,2%	-0,3%	0,1%	0,8%
Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΕΣΛ-95, πλην επίπτωσης στήριξης τραπεζών, δισ. ευρώ)	-1,5	3,8	6,4	6,9	8,6	10,8	12,7
% ΑΕΠ	-0,8%	2,1%	3,5%	3,6%	4,4%	5,2%	5,8%
Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΠΟΠ, δισ. ευρώ)	-2,6	1,5	4,2	4,7	6,9	9,4	11,6
% ΑΕΠ	-1,3%	0,8%	2,3%	2,5%	3,5%	4,6%	5,3%
Στόχος πρωτογενούς ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΠΟΠ, δισ. ευρώ)	-2,9	0,0	2,7	5,6	8,9	9,3	9,1
% ΑΕΠ	-1,5%	0,0%	1,5%	3,0%	4,5%	4,5%	4,2%

Σημείωση: Η διαφορά στα μεγέθη του πίνακα με τη μεθοδολογία ΕΣΛ-95 για το 2012 και το 2013, σε σχέση με αυτά που υπολογίζει η ΕΛΣΤΑΤ στο πλαίσιο της ΔΥΕ, οφείλεται στο διαφορετικό τρόπο καταγραφής της επίπτωσης στήριξης των τραπεζών. Το πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με τη μεθοδολογία του ΠΟΠ δεν επηρεάζεται.

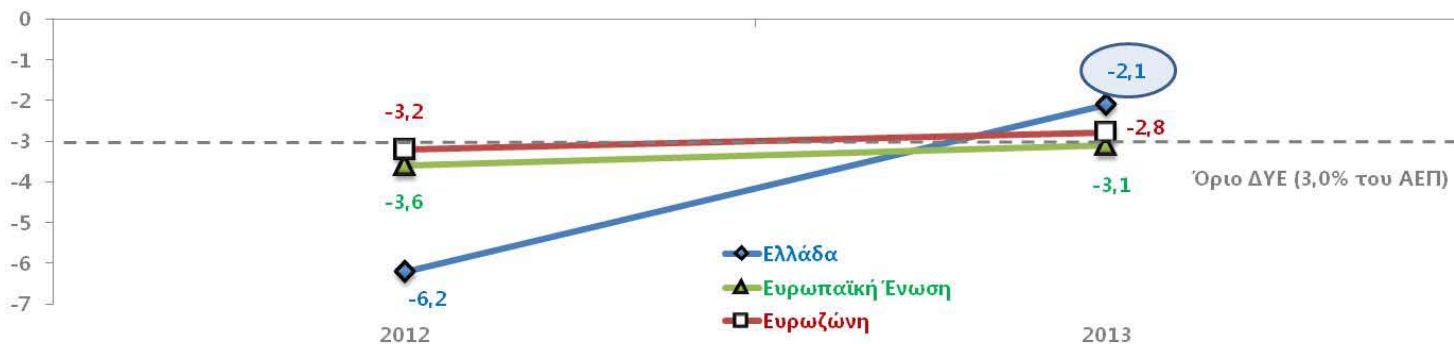
Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

*: Εκτίμηση, **: Πρόβλεψη

■ Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΠΟΠ, δισ. ευρώ)
◆ Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΠΟΠ, % ΑΕΠ, δεξιά κλίμακα)

Η δημοσιονομική επίδοση υπερβαίνει το μέσο όρο της Ευρωζώνης

Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης, μεθοδολογία ΕΣΛ-95/ΔΥΕ, πλην επίπτωσης στήριξης τραπεζών, % ΑΕΠ, 2012-2013

Πηγή: Eurostat (Απρίλιος 2014)

Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (Ελλάδα και Ευρωζώνη, % ΑΕΠ)

Πηγή: ΔΝΤ (Fiscal Monitor, Απρίλιος 2014), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (The Second Economic Adjustment Programme for Greece, 4th Review, Απρίλιος 2014)
*: Πρόβλεψη

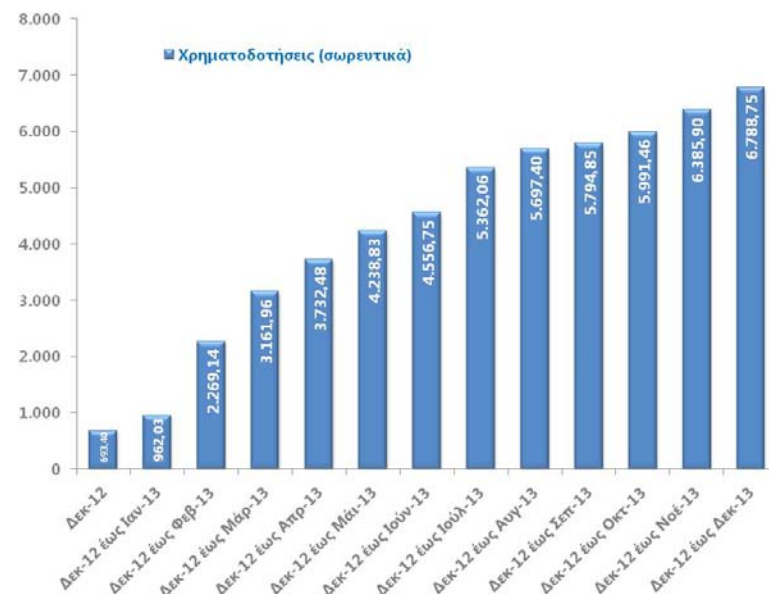
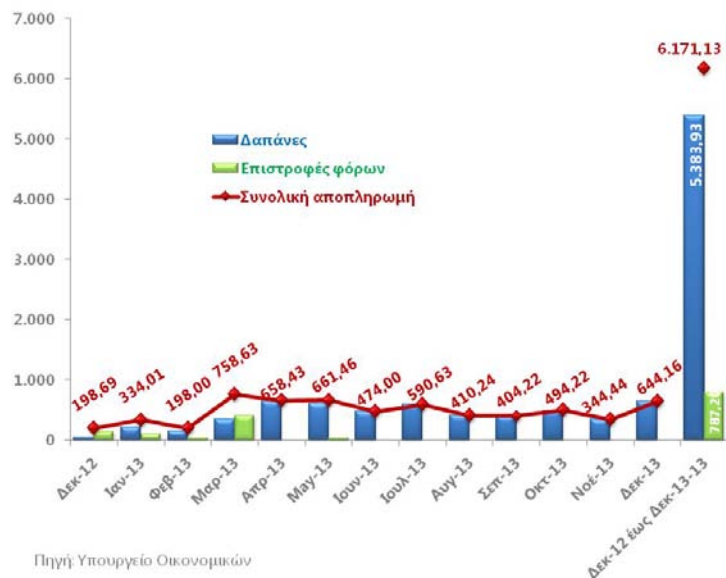
Κυκλικά προσαρμοσμένο πρωτογενές ισοζύγιο (Ελλάδα και Ευρωζώνη, % ΑΕΠ)

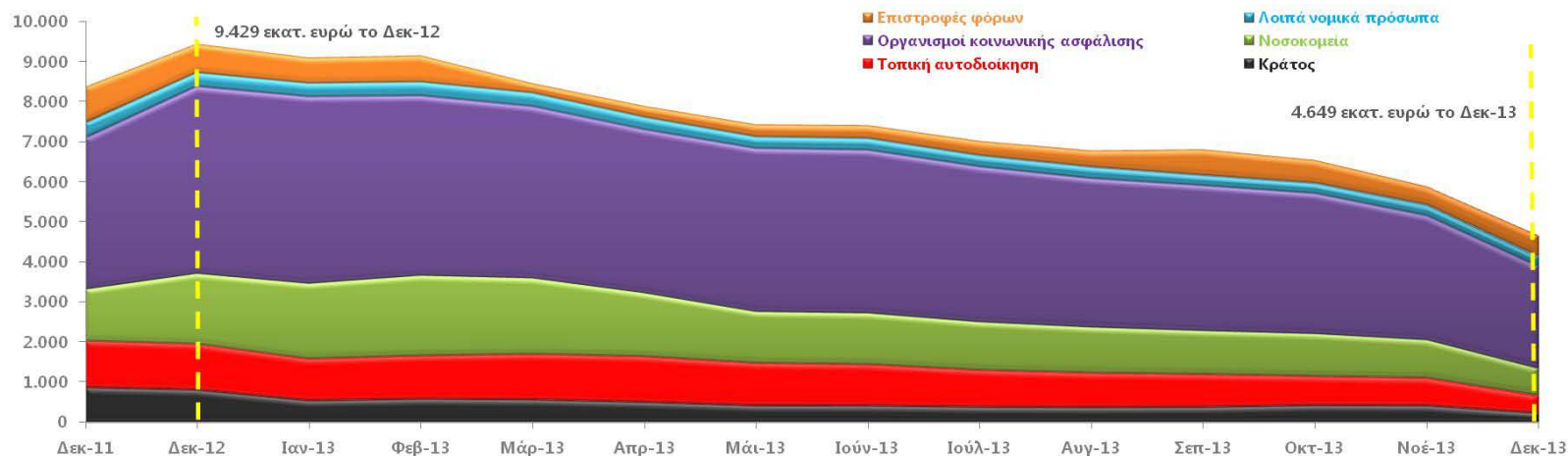
Πηγή: ΔΝΤ (Fiscal Monitor, Απρίλιος 2014)
*: Πρόβλεψη

Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις αποπληρώνονται

Διαδικασία αποπληρωμής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ)

Μείωση του αποθέματος ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων άνω του 50% σε 1 έτος

Το χρέος αποκλιμακώνεται

Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (δισ. ευρώ και % ΑΕΠ)

■ δισ. ευρώ ■ % ΑΕΠ (δεξιά κλίμακα)

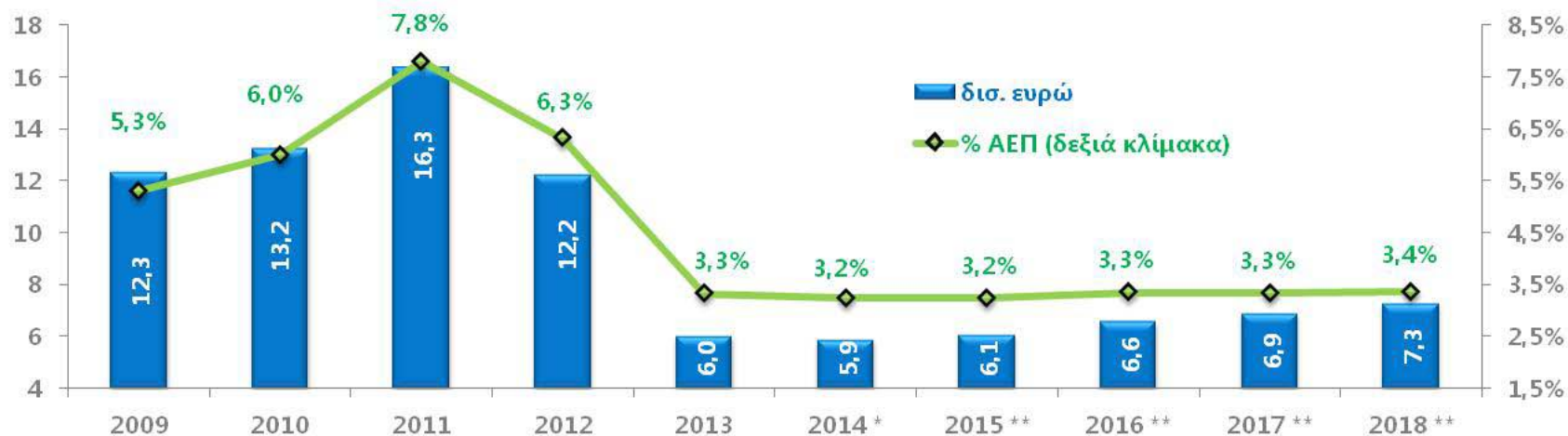
Πηγή: Eurostat, Υπουργείο Οικονομικών, *: Πρόβλεψη

Το προφίλ του χρέους βελτιώνεται

Μέση υπολειπόμενη φυσική διάρκεια χρέους Κεντρικής Διοίκησης

Ημερομηνία	Μέση υπολειπόμενη φυσική διάρκεια σε έτη		
	Χρέος σε ευρώ	Χρέος σε άλλο νόμισμα	Συνολικό χρέος
31.12.2010	7,21	3,34	7,14
31.12.2011	6,38	3,21	6,30
31.12.2012	15,72	2,36	15,29
31.12.2013	16,71	3,92	16,02

Ταμειακή δαπάνη για τόκους χρέους Κεντρικής Διοίκησης (δισ. ευρώ και % ΑΕΠ)

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

*: Εκτίμηση, **: Πρόβλεψη

Βασικά στοιχεία του ΜΠΔΣ 2015–2018

σε εκατ. ευρώ	2012	2013	2014 *	2015 **	2016 **	2017 **	2018**
Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	51.774	52.377	55.935	53.185	53.346	55.894	57.364
Άμεσοι φόροι	21.096	20.066	22.568	21.426	21.342	22.047	22.978
Έμμεσοι φόροι	26.082	24.549	24.281	25.135	26.627	27.406	28.301
Μη φορολογικά έσοδα	2.237	2.374	2.788	2.610	2.787	2.873	3.157
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού	68.080	63.972	57.044	55.454	55.611	56.262	55.601
Πρωτογενείς δαπάνες	47.528	44.230	42.612	41.431	41.160	41.164	40.923
Πρωτογενές ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (μεθοδολογία ΕΣΛ-95)	-2.805	-3.929	3.260	4.201	5.733	7.364	9.951
% ΑΕΠ	-1,5%	-2,2%	1,8%	2,2%	2,9%	3,6%	4,6%
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (μεθοδολογία ΕΣΛ-95)	-13.202	-11.535	-4.840	-4.999	-3.667	-3.237	-1.049
% ΑΕΠ	-6,8%	-6,3%	-2,7%	-2,7%	-1,9%	-1,6%	-0,5%
Ισοζύγιο Κεντρικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΕΣΛ-95)	-10.151	-9.543	-3.173	-2.920	-1.821	-775	724
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΕΣΛ-95, πλην επίπτωσης στήριξης τραπεζών)	-11.176	-3.406	-1.631	-2.275	-676	262	1.796
% ΑΕΠ	-5,8%	-1,9%	-0,9%	-1,2%	-0,3%	0,1%	0,8%
Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (μεθοδολογία ΕΣΛ-95, πλην επίπτωσης στήριξης τραπεζών)	-1.531	3.816	6.448	6.854	8.638	10.761	12.661
% ΑΕΠ	-0,8%	2,1%	3,5%	3,6%	4,4%	5,2%	5,8%

Σημείωση: Η διαφορά στα μεγέθη του πίνακα με τη μεθοδολογία ΕΣΛ-95 για το 2012 και το 2013, σε σχέση με αυτά που υπολογίζει η ΕΛΣΤΑΤ στο πλαίσιο της ΔΥΕ, οφείλεται στο διαφορετικό τρόπο καταγραφής της επίπτωσης στήριξης των τραπεζών. Το πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με τη μεθοδολογία του ΠΟΠ δεν επηρεάζεται.

*: Εκτίμηση, **: Πρόβλεψη